

Veteraanit Roland Tiik (vas.), Rein Valmet ja Edgar Sinisalu nauttivat erityisesti vierailustaan Hankoon.

Nyt taas hiilellä kulkeva satamajäänsärkijä Turso oli Venäjällä muutettu käyttämään raskasta polttoöljyä.

Virolaiset Suomen-pojat palasivat vierailulle

Kolme jatkosodassa vapaaehtoisina palvellutta virolaisveteraania vieraili Suomessa viime viikolla. Vierailu oli järjestetty jatkosodan päättymisen 70-vuotisjuhlan kunniaksi.

Jatkosodassa palveli vapaaehtoisina noin 3400 virolaista, joista alle sata on edelleen elossa Virossa.

Perjantaiamuna veteraanit odottivat hymyillen paluutaan Viroon jatkosodan aikana valmistuneella satamajäänsärkijä S/S Tursolla.

Tammikuussa vuonna 1944 Suomeen tullut **Edgar Sinisalu**, 89, kertoo tullessaan vapaaehtoiseksi Suomeen, koska ei halunnut Saksan armeijaan.

”Kun Saksa oli miehittänyt Viron, nuoria miehiä värvättiin jatkuvasti Saksan armeijaan. Siellä emme olisi kuitenkaan päässeet puolustamaan isänmaatamme, vaan meidät olisi lähetetty kaukaisemmille rintamille. Valitsimme matkustamisen Suomeen, jossa oli mahdollisuus päästä puolustamaan

aluetta heimoveljien kanssa”, Sinisalu kertoo.

Virolaisista koostettiin oma joukko-osasto, kaksipataljoonainen Jalkaväkirykmentti 200. Virolaisia vapaaehtoisia koulutettiin muun muassa Taavetissa ja Jalkalassa.

Sinisalu kävi myös aliupseerikoulun, josta tuli pois kaksi viikkoa ennen Neuvostoliiton suurhyökkäyksen alkamista.

Kun Suomi pyrki erillisrauhaan kesällä 1944, päätti Mannerheim lakkauttaa virolaisten

rykmentin. Lähes 2 000 miestä kuljetettiin saksalaisella aluksella Hangosta Viroon.

”Kun palasin Viroon, KGB oli jo paikalla. Olin kuusi vuotta neuvostomiehitystä vastustaneena metsäveljenä, kunnes jäin kiinni vuonna 1951. Hallusani oli esimerkiksi ase ja väärä passi, joten minut tuomittiin 58 vuodeksi vankileirille”, Sinisalu muistelee.

Ilmapiiiri kuitenkin muutui Stalinin kuoleman jälkeen vuonna 1953. Vuonna 1955 Neu-

vostoliitto armahti poliittisia vankeja, ja Sinisalu vapautettiin vankileiriltä.

Sinisalu oli ennen sotaa taitava voimistelija. Jos sotaa ei olisi tullut, hän olisi halunnut mennä yliopistoon urheilemaan.

Nyt Suomi-poikien keski-ikä on yli 90 vuotta. Sodan kokeineita miehiä huolettava viime aikojen kriisi Ukrainassa.

”**Vladimir Putin** on salaperäinen ihminen. Pelkään, että hän toivoo Neuvostoliiton rajojen palauttamista. Onneksi Viro

kuuluu nyt Natoon.”

Sotahistoriaan jää veteraanien lisäksi heitä kuljettava satamajäänsärkijä S/S Turso, joka on viimeinen jäljelle jäänyt Neuvostoliittoon sotakorvauksena luovutetuista aluksista.

Turso on palautettu Suomeen vuonna 2004 ja entisoitu jälleen hiilikäyttöiseksi. Kun Turso perjantaiamuna aloitti matkansa Viroon, hiilikäyttöisyyden huomasi. Hietalahden satamaan satoi hyppysellisiä tuhkaa.

MATTI RIITAKORPI